

SLOVO ÚVODEM

Jak čekání na Godotu se může rodičům, učitelům, ale především žákům zdát dlouhé vyčkávání na znovuotevření škol. Současná pandemická situace a testování žáků umožnily alespoň částečný návrat některých (vyvolených) v režimu rotační výuky, ale většina dětí pobývá stále doma, kde se snaží rodiče pokoušejí zastoupit chybějící kantory i spolužáky, takže se dostávají do nových rolí včetně animátorů. Není proto divu, že na vládu vyvíjejí tlak s cílem znovuotevření vzdělávacích institucí. To jsou však ty šťastnější příběhy o všedních hrdinech dnešní doby. Nemalou část dětí zatím šťastný konec nečeká.

V tematickém šetření České školní inspekce realizovaném v dubnu 2020 ředitelé škol odhadovali, že je minimálně 10 000 žáků, kteří byli po dobu distanční výuky zcela mimo dosah škol. Podle záznamů inspekční činnosti z období ledna a února 2021 vyplývá, že situace je stále alarmující a nelze předpokládat, že došlo k výraznějšímu plošnému snížení počtu žáků mimo vzdělávání. Pomyslné nůžky se tedy rozevírají stále více a bude stát mnoho úsilí učitelů, sociálních pedagogů, speciálních pedagogů, školních psychologů a dalších, aby se tito žáci navrátili do vzdělávacího systému a neskončili nevzdělání. A do té doby se můžeme těšit, že se brzy dočkáme otevření škol pro všechny žáky a že během zápisu do třídních knih neuslyšíme často NEPŘÍSEL.

Vážení čtenáři,
přeji vám příjemné čtení.

Markéta Beková,
odborná editorka Učitelského měsíčníku

OBSAH

INFORMUJEME

- Distanční vzdělávání – přístupy a posuny rok od nástupu pandemie** | PhDr. Ondřej Andrys, MAE, MBA, MPA 2
- Propojování formálního a neformálního vzdělávání. (Kouzelné) zaklínadlo nebo vize pro české školy pro další desetiletí?** | Mgr. Martina Běťáková 6
- Kybernetická bezpečnost – praktické tipy (nejen) pro učitele** | Mgr. Jaroslav Faltýn, Mgr. Ludmila Třeštíková 8

PORADNA

- Za řízení pod vlivem nehrozí jen ztráta „papírů“ aneb Pár slov k bezúhonnosti učitelů** | Mgr. Alice Frýbová 10

MOSTY MEZI ŘEDITELNOU A SBOROVNOU

- Škola a její okolí** | PhDr. Václav Trojan, Ph.D. 12

VZDĚLÁVÁNÍ A PANDEMIE

- Do první třídy v době (post)covidové** | PhDr. Václav Mertin 13
- Pandemie jako globální duševní výzva** | Dominik Lipovský 14

UČITELSKÉ ŘEMESLO

- Líný učitel a E-U-R** | Robert Čapek 16
- K vrstevnickému hodnocení přistupujte s rozvahou** | Michal Orság, Květa Sulková 17
- Čtyři oblasti sebereflexe práce učitele pro zlepšení výuky** | RNDr. Jitka Kunčarová 19
- Pouhá výuka moderních dějin nám nezajistí moderní výuku dějepisu** | Aleš Sedlmeier 21
- Psaní a pisatelství v naučných předmětech** | Hana Košťálová 23

KOMUNIKACE

- Malý průvodce uměním zdravě sebevědomé komunikace III** | Mgr. Karla Maříková 26
- Dialogická komunikace** | Mgr. Michaela Horniaková 30

MEDIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- Výukový plán k mediálnímu vzdělávání pro střední odborné školy a učiliště** | Kateřina Šafářová 32

TECHNIKA A TECHNOLOGIE

- Rhybičky na síti aneb Virtuální sebeobrana** | Ing. Milan Hausner ... 34

PŘEDSTAVUJEME

- To nejlepší z Komenského** | doc. PhDr. Jan Hábl, Ph.D. 37
- Online výuka jako výzva** | Mgr. Lucie Kubincová 38
- Mezinárodní digitální spolupráce v době distančního vzdělávání** | Jakub Šerák 39
- Vyprávěj příběhy 20. století pro 4. a 5. ročníky ZŠ** | MgA. Hana Mlynářová 41
- Kinopříběhy Paměti národa online i živě** | Veronika Stehlíková 42
- Podcast Zapojme všechny otevírá debatu o vzdělávání s handicapem i nadáním. Nové díly se věnují také asistentům pedagoga a návratu dětí do škol** | Mgr. Jana Odstrčilová 43

KONÁME DOBRO

- Setkávání duší povoleno!** | Ing. Veronika Pevná 45

